

V.V.T. = Voltooid Verleden Tijd
HET PLUSQUAMPERFECTUM

1. Vorming en basisbetekenis

	PV		VR	
Hij	had	al	opgebeld	toen ik aankwam.
Ze	hadden was waren	ook	opgebeld vertrokken teruggekomen	toen ik aankwam.

- De V.V.T. bestaat uit een PV (de **O.V.T.** van **hebben** of **zijn**) en een voltooid deelwoord (dat dienst doet als VR).

Bv.

- [Ik wist dat hij zou vragen of ik een koffie wou of een whisky,] maar ik **had** mijn keuze al **gemaakt** voor hij de vraag stelde.

- Het wordt gebruikt om gebeurtenissen weer te geven (bv. *een keuze maken* – zie hierboven -) die plaatsvonden vóór een andere gebeurtenis die al in het verleden plaatsvond (bv. *een vraag stellen*).

2. V.V.T. met dubbele infinitief

- Vertaal eens even de onderstaande zinnen in je moedertaal en vergelijk de vertalingen met de vorm van de werkwoorden die in het Nederlands deel uitmaken van de tweede pool (VR):

	PV		VR	
Ik	had	hem niet	ZIEN vertrekken HOREN binnenkomen DURVEN tegenspreken LATEN spieken KUNNEN tegenhouden WILLEN straffen LEREN zwemmen	.
Ze	was	bij ons	KOMEN slapen BLIJVEN eten	.

- De voltooide tijden van een aantal werkwoorden (we zouden ze hulpwerkwoordachtigen of semi-hulpwerkwoorden kunnen noemen) worden gevormd met een hulpwerkwoord van tijd (een vorm van zijn of hebben) en een dubbele infinitief (zie in verband hiermee wat verteld wordt bij de V.T.T.).

- De frequentste werkwoorden zijn:

mogen	moeten	kunnen	willen
komen	gaan		
doen	laten	voelen	
zien	horen	blijven	durven
leren	helpen		

- De keuze van het hulpwerkwoord van tijd (dat als PV fungeert) hangt in principe af van de eerste infinitief:

Ze	waren	over het probleem	KOMEN	praten	.
	was		GAAN		
Ik	was		BLIJVEN		
Ze	hadden	over het probleem	kunnen	praten	.
Hij	had		willen		
			durven		

- Het blijkt echter dat de keuze ook kan afhangen van de tweede infinitief als de eerste een van de volgende werkwoorden is: **moeten, mogen, kunnen** of **willen**.

- Beide constructies blijken dus correct :

Ze	was	niet naar de fuif	kunnen KOMEN		.
	had	niet op de fuif	mogen BLIJVEN		
			willen		
Ik	had	naar de winkel	moeten GAAN		.
	was				

3. Modaal gebruik van de V.V.T.

- 3.1.** De V.V.T. wordt nog gebruikt om uit te drukken dat men **spijt** heeft dat iets **niet** is gebeurd:

- (1a) Was ik maar thuis gebleven !
- (2a) Waren we op tijd vertrokken !
- (3a) Had ik naar jou geluisterd !
- (4a) Hadden we maar met jou gewerkt !

- In combinatie met extra middelen (vb. modale partikels)** drukt de V.V.T. uit dat het evenement / de gebeurtenis **NIET** gerealiseerd is op het spreekmoment. Noteer nog dat deze zin (i) met de PV begint, (ii) het modale adverbium maar bevat en (iii) op een uitroepteken eindigt.

- 3.2.** Irrealis

- (5a) Als je **geluisterd had, zou** je geen last **hebben gehad**.
- (5b) Als je geluisterd had, **had** je geen last **gehad**.

- (6a) Als ze hem **uitgenodigd had, zou hij wel zijn gegaan.**
- (6b) Als ze hem uitgenodigd had, **was hij wel gegaan.**

- (7a) Als je mij **gewaarschuwd had, zou ik haar hebben opgebeld.**
- (7b) Als je mij gewaarschuwd had, **had ik haar opgebeld.**

- De V.V.T. wordt ook gebruikt om een “irrealis van het verleden” uit te drukken
 - (8a) Als het niet had geregend, zou ik ook mee zijn gegaan.

- In deze modale functie kan de de V.V.T. de V.V.Tk.T. vervangen en omgekeerd:
 - (9a) Als ik jou was geweest, zou ik niet hebben gearzeld.
 - (9b) Als ik jou was geweest, had ik niet gearzeld.
 - (9c) Als ik jou zou zijn geweest, zou ik niet hebben gearzeld.
 - (9d) Als ik jou zou zijn geweest, had ik niet gearzeld.

- De V.V.T. wordt vooral gebruikt om op een opsomming van verbale elementen te vermijden.
 - (10a) Je **had** toch vroeger **kunnen opstaan.**
 - (10b) Je zou toch vroeger hebben kunnen opstaan.
 - (11a) Ze **had** hem dat niet **mogen zeggen.**
 - (12a) Ze **hadden** dat nu niet **hoeven te doen.**

- Noteer dat naargelang van de contexten de a-zinnen hierboven twee betekenissen kunnen hebben (vergelijk bv. met de vertalingen in het Frans):
 - (13a) Ik **had** thuis **moeten blijven.**
 - (13a1) J’aurais dû rester à la maison.
 - (13a2) J’avais dû rester à la maison.